

۴۲ هزار میلیارد ریال پروژه های بخش انرژی توسط بورس انرژی تامین مالی شد
اعتراض به افزایش تعرفه گمرکی پنل های خورشیدی

خبرنامه سندیکای شرکت های تولیدکننده برق | ۱۳ اسفند ۱۳۹۶ | شماره ۳۳

نیرو و سرمایه / سمیه کاظم زاده دهکردی

کلیدداری دولت و قفل ناگشوده صادرات

برق

سال هاست فعالین صنعت برق ایران از پتانسیل های قابل توجه کشور برای تبدیل شدن به هاب انرژی منطقه می گویند و ظرفیت نصب شده قابل توجه نیروگاه های برق که رقمی بالغ بر ۷۸ هزار مگاوات است نیز این امیدها را همواره تقویت کرده است .

البته قانون گذار هم تلاش کرده است صنعت برق را به سمت توسعه سوق دهد. به عنوان مثال بر اساس ماده ۶۰ قانون برنامه ششم توسعه، دولت موظف است از سال اول برنامه اقدامات لازم را در به منظور تشکیل بازار منطقه ای برق انجام دهد. **ادامه خبر**

پیش از هر چیز نباید فراموش کنیم که صدور برق به کشورهای منطقه علاوه بر ایجاد وابستگی و پیوندهای سیاسی و اقتصادی، می‌تواند زمینه اتصال شبکه برق کشور به دیگر مناطق جهان را فراهم آورد. شکل‌گیری مستمر تبادل انرژی الکتریکی و صادرات برق می‌تواند شرایط سیاسی و امنیتی پایدار و به دور از تنش‌های حاد سیاسی را برای ایران و دیگر همسایگان در بر داشته باشد.

در حال حاضر ایران به جز در مرزهای آبی جنوبی با سایر کشور همسایه بده بستان‌های برقی دارد. همین امر مبادلات برقی کشور را با سایر کشورهای منطقه از جمله آذربایجان، روسیه و ترکیه از شمال و عراق از غرب فراهم کرده است. قطعاً همسایگان شمالی ما می‌توانند زمینه ساز مبادلات برقی با کشورهای اروپایی شده و از سمت غرب هم بازار برق کشور عراق دسترسی به بازارهای گسترده‌ای در سوریه، لبنان و شمال عراق را امکان‌پذیر خواهد کرد.

اقتصادی‌تر بودن صادرات برق نسبت به گاز، میزان ارزش افزوده حاصل از صدور این کالا و نیز اشتغالزایی حاصل از آن را نیز می‌توان به مزیت‌های اقتصادی

صادرات برق افزود. در شرایطی که کشورهایی مانند عربستان با برنامه ریزی گوی رقابت را از ایران دزدیده‌اند، ما به رغم موقعیت استراتژیک جغرافیایی کشورمان نتوانسته‌ایم به توفیق چندانی دست یابیم.

اما مشکل کار کجاست که علیرغم عملکرد قابل قبول وزارت نیرو در افزایش ظرفیت اسمی تولید، واگذاری نیروگاه‌ها به بخش خصوصی و تامین برق با کیفیت برای مشترکینش ما هنوز هم تا بدل شدن به هاب انرژی منطقه فاصله معناداری داریم.

به نظر می‌رسد عدم اتکای این وزارتخانه به توان، تخصص و پتانسیل بخش خصوصی برای صدور برق یکی از مهمترین موانع برای دستیابی به هدفی است که سال‌هاست به صورت متمادی برای آن برنامه ریزی

کرده‌ایم. هنوز هم توانیر صادرات انحصاری برق را در دست دارد و علیرغم این‌که در وصول مطالبات خود از کشورهای هدف دچار مشکلات عدیده‌ای است، اما همچنان بر ایفای این نقش تاکید می‌ورزد.

روشن است که بی‌توجهی دولت و عدم پایبندی آن به بسترهای قانونی‌ای که در برنامه پنجم توسعه به منظور توسعه صادرات برق توسط بخش خصوصی پیش‌بینی شده بود، یکی از همین موانع است. اگرچه سرمایه‌گذاران خصوصی داخلی و خارجی بسیاری پس از این مصوبه از ایجاد نیروگاه‌های جدید استقبال کردند اما بلامتکلیفی دولت در تعیین نرخ سوخت این نیروگاه‌ها باز هم این طرح‌ها را مسکوت و بی‌نتیجه باقی گذاشت.

علیرغم اینکه بند "ه" ماده ۱۳۳ قانون برنامه پنجم، به صراحت بر گسترش صادرات برق توسط بخش خصوصی تأکید کرده اما عدم تعیین شفاف نرخ سوخت گاز مصرفی نیروگاه‌های خصوصی این مصوبه را هم ابتر باقی گذاشته است. با این وجود وزارت نیرو در ششمین برنامه پنج‌ساله توسعه، صدور ۵۰۰۰ مگاواتی برق توسط بخش خصوصی را گنجانده است.

این ارقام بدین معناست که وزارت نیرو هم به خوبی به این امر واقف است که با حضور بخش خصوصی عملکرد موفق تر و اثرگذارتری در صادرات برق و رساندن کشور به هاب انرژی منطقه دارد. پیش از آن اما به نظر می‌رسد ابهامات قانونی موجود در حیطه صادرات برق توسط بخش خصوصی باید رفع شود.

نباید فراموش کنیم که برق علاوه بر اینکه یک کالای اقتصادی قابل صدور است، به دلیل کاهش ذخیره تولید به کمتر از ۱۰ درصد، اختلاف افق روزانه و تفاوت پیک فصلی با کشورهای همجوار و همچنین نیاز مفرط دول همسایه به آن، یک کالای منحصر به فرد و کاملا اقتصادی محسوب می‌شود.

لذا با توجه به اهمیت این موضوع و همچنین نظر به اینکه صنعت برق بیش از یک دهه بحران مالی و رکود مخرب را می‌گذراند، لازم است که دولت برای ورود بخش خصوصی به حوزه صدور برق برنامه ریزی کرده و این مهم را به فعالین این بخش بسپارد.

صنعت برق این روزها بیش از هر زمان دیگری به اعتماد دوسویه میان دولت و بخش خصوصی نیاز دارد. باید

اجازه دهیم صاحبان بخش خصوصی صنعت برق زمینه ساز بدل شدن کشور به هاب انرژی منطقه شوند.

ایرنا

۴۲ هزار میلیارد ریال پروژه های بخش انرژی توسط بورس انرژی تامین مالی شد

تهران- ایرنا- مدیر عامل بورس انرژی با بیان این که درصدد تبدیل کردن ایران به قطب انرژی منطقه هستیم، گفت: تاکنون حدود ۴۲ هزار میلیارد ریال منابع مالی از طریق بازار اوراق سلف که یک ابزار تامین

مالی محسوب می‌شود، در بورس انرژی ایران تامین شده است.

سید علی حسینی روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا درباره سهم بورس انرژی در تامین مالی، گفت: اوراق سلف موازی استاندارد یکی از ابزارهای کارآمد در حوزه تامین مالی اسلامی محسوب می‌شود که از آن می‌توان برای تامین مالی سریع بهره برد.

حسینی افزود: بزرگترین تامین مالی صنعت نفت مربوط به شرکت ملی نفت ایران به ارزش پنج هزار میلیارد ریال و بزرگترین تامین مالی صنعت برق کشور نیز برای گروه مپنا از طریق انتشار اوراق سلف موازی استاندارد به ارزش ۲ هزار میلیارد ریال بوده که از طریق بورس انرژی انجام شده است.

مدیرعامل بورس انرژی اضافه کرد: در سال ۹۶، انتشار اوراق سلف موازی استاندارد به ارزش چهار هزار میلیارد ریال برای شرکت پتروشیمی بندر امام و نخستین تامین مالی دولت با استفاده از اوراق سلف موازی استاندارد نفت خام سبک داخلی در بازار مشتقه به ارزش پنج

هزار میلیارد ریال از اقدامات مهم در زمینه تامین مالی در بازار مشتقه بورس انرژی ایران به شمار می رود .

حسینی گفت: تاکنون حدود ۴۲ هزار میلیارد ریال منابع مالی از طریق بازار اوراق سلف که یک ابزار تامین مالی است در بورس انرژی ایران تامین شده است.

مدیرعامل بورس انرژی تاکید کرد: مطالعات علمی و تجربیات جهانی ثابت کرده است برخورداری از منابع انرژی (امنیت تولید) و قیمت‌گذاری (تعیین قیمت) دو عامل مهم در راستای ایفای نقشی موثر در تعاملات بین‌المللی - چه اقتصادی و چه سیاسی - به شمار می‌آیند.

وی ادامه داد: بنابراین با توجه به برخورداری از منابع بسیار غنی هیدروکربوری در کشور، لازم است تا به سرعت از ساختارهای سنتی عرضه و فروش فاصله گرفته و نظام قیمت‌گذاری انرژی را به سمت سازوکارهای مبتنی بر بازار سوق داد تا بتوان علاوه بر تخصیص بهینه منابع در داخل، قیمت‌گذاری انواع حامل‌های انرژی را در منطقه نیز راهبری کرد.

مدیرعامل بورس انرژی اضافه کرد: بر این اساس بورس انرژی ایران تمامی تلاش خود را به تبدیل شدن ایران به هاب انرژی منطقه معطوف کرده و امیدوار است با حمایت‌های قانونی و همکاری همه دستگاه‌های ذیربط از جمله وزارتخانه‌های نفت و نیرو به این هدف استراتژیک دست یابد.

این مسوول بازار سرمایه یادآور شد: مجلس شورای اسلامی در قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرده است که توسعه بازار سرمایه با تأکید بر طراحی و مهندسی ابزارهای مالی و کالایی، توسعه بازار انرژی و عرضه نفت خام و فرآورده‌های نفتی در بورس انرژی انجام شود.

وی اضافه کرد: همچنین وزارت نیرو موظف است به منظور افزایش بازدهی و ضریب بهره‌وری نیروگاه‌ها قیمت خرید برق را با توجه به ساز و کار بازار در بورس تعیین کند.

هدف از تشکیل بورس انرژی، تحکیم و ارتقاء جایگاه و کارکردهای بورس انرژی برای ذینفعان، بکارگیری رویه

های موثر جهت حفظ سلامت بازار و صیانت از حقوق ذینفعان، طراحی ابزارها و محصولات جدید با توجه به نیازهای ذینفعان و اقتضائات محیطی، ارزش آفرینی و تامین منافع سهامداران، تعامل و همکاری موثر با نهادهای فعال در بازارهای مالی است.

انواع نفت خام، انواع نفت سفید، نفت کوره و مازوت، انواع گازهای طبیعی، میعانات گازی، انواع گازوئیل، انواع نفتا، انواع بنزین، انواع سوخت جت، هیدروژن، گاز مایع، انواع زغال سنگ و زغال چوب، «قطران» و حلال ها از جمله محصولات معامله شده در بورس انرژی هستند.

ملاک تصمیم‌گیری برای عرضه کالاها در بورس انرژی، ماهیت ذاتی کالا است، بر این اساس، در صورتی که کالا ها، ماهیت انرژی داشته باشند در بورس انرژی معامله خواهند شد .

مدیرعامل بورس انرژی پیش از این به ایرنا گفته بود: حضور بیش از ۲۳۰ کالای متنوع در بازار فیزیکی و فعالیت بیش از ۴۰ عرضه کننده، تحویل کالاها در تالارهای داخلی و بین‌الملل، مشارکت خریداران داخلی

و بین‌المللی، عرضه محصولات و حامل‌های انرژی به ۱۳ مقصد در خارج از کشور توسط عرضه‌کنندگان (شرکت‌های پالایش نفت، پالایش گاز، پتروشیمی، مجتمع گازی، شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران)، عرضه کالای برق توسط ۴۷ نیروگاه تولید نیروی برق و مشارکت تمامی شرکت‌های توزیع نیروی برق منطقه‌ای کشور، بخشی از فعالیت‌های بورس انرژی ایران است.

انرژی امروز

اعتراض به افزایش تعرفه گمرکی پنل‌های خورشیدی

خبر افزایش تعرفه گمرکی پنل‌های خورشیدی برای سال ۹۷ واکنش‌های مختلفی را در پی داشت و موجب شد تا فعالان این حوزه نسبت به این تغییر اعتراض

کرده و در پی ممانعت از تصویب آن برآیند. از ساتبنا عنوان سازمان اصلی حمایت از توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر انتظار می‌رود اجازه ندهد تا خارج از این سازمان برای این حوزه تصمیم‌گیری شود.

بعد از انتشار خبر افزایش تعرفه گمرکی پنل‌های خورشیدی برای سال آتی، فعالان حوزه خورشیدی نسبت به آن اعتراض کرده و اکثر آن‌ها خواستار توقف این پیشنهاد و عدم تصویب آن هستند.

پیشنهاد افزایش تعرفه گمرکی پنل‌های خورشیدی در حالی پیگیری می‌شود که به نظر می‌رسد حتی سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری ایران (ساتبا) نیز

بعنوان متولی این امر در جریان این پیشنهاد نبوده و از سوی آن‌ها مطرح و پیگیری نشده است.

فضای مجازی این روزها محلی برای اعتراض به این مورد شده و اکثریت دست اندرکاران بخش خصوصی انرژی‌های خورشیدی با این پیشنهاد مخالفت کرده اند.

آن‌ها بر این باورند که شرکت‌های داخلی نه توان تامین کل بازار را داشته و نه می‌توانند کیفیت مورد نظر همه را تامین نماید و از طرفی این اقدام موجب افزایش قیمت تمام شده احداث نیروگاه‌های خورشیدی شده که عملاً آن‌ها را از اقتصادی بودن خارج می‌کند.

رکود بازار خورشیدی که این روزها نسبت به بقیه بخش‌های صنعت برق از رونق نسبتاً بهتری برخوردار است موجب بیکاری خیلی از فعالان این بخش شده و برخلاف آنچه که به افزایش اشتغال در حمایت از ساخت داخل عنوان می‌شود، در مجموع بیکاری را افزایش خواهد داد.

ورود خصولتی‌ها به حوزه خورشیدی بیم ایجاد شرایط انحصاری در این صنعت را افزایش داده و نگرانی‌های زیادی را برای بخش خصوصی واقعی ایجاد کرده است. با کمی تحقیق می‌توان به رانت‌هایی که در آینده با حضور این شرکت‌ها برقرار خواهد شد پی برد و با نگاهی به تجارب گذشته، از بین رفتن کسب و کارهای خصوصی به دلیل عدم توان و قدرت مقابله با رانت‌ها و انحصارهای اختصاصی خصولتی‌ها را می‌توان پیش بینی کرد.

از ساتبا بعنوان سازمان اصلی حمایت از توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر انتظار می‌رود اجازه ندهد تا خارج از

لابی برخی از شرکت‌های تولید کننده پنل خورشیدی با وزارت صنت، معدن و تجارت و ارتباطاتی که در این زمینه شکل گرفته موجب شده تا برای حفظ منافع یک فرد یا بنگاه خاص، یک صنعت در خطر رکود قرار گیرد.

خرید تضمینی برق نیروگاه‌های خورشیدی با تجهیزات ساخت داخل با قیمت بالاتر خود به خود عاملی برای تشویق و تبلیغ مصرف کننده به استفاده از تجهیزات داخلی است، ولی اجبار به این کار که با سیاست‌های اینچینی اتفاق می‌افتد قطعاً نمی‌تواند به توسعه این تکنولوژی در کشور منجر شده و راهی است که ایران خودرو دیگری را برای ما به ارمغان خواهد آورد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد تکنولوژی در ساخت پنل‌های خورشیدی در کشور هنوز بومی سازی نشده و در تعدادی از آن‌ها صرفاً مونتاژ تجهیزات توسط خط تولیدهای احداث شده در کشور صورت می‌گیرد و این نمی‌تواند عامل ایجاد اشتغال پایدار باشد. این رویه حتی با شعار اقتصاد درون‌زا و برون‌گرا در تضاد بوده و خلاف آن عمل می‌کند.

این پنل‌های ساخت داخل اگر کیفیت بالایی داشته و اقتصادی باشند نباید متولیان آن از حضور در بازار رقابتی واهمه داشته و بر اساس ادعایی که آن‌ها دارند لزومی به اجبار کردن مشتری به خرید از آن‌ها نبوده و در همین شرایط هم مصرف کنندگان از تولیدات آن‌ها استقبال خواهند کرد.

این بدعت موجب می‌شود تا از این به بعد هر کسی که یک تجهیز از نیروگاه خورشیدی را می‌سازد به خود اجازه دهد تا با برقراری چنین شرایط غیرمنصفانه‌ای در پی منافع شخصی و کوتاه مدت خود بوده و دیری نخواهد پایید که شاهد زمین گیر شدن این صنعت خواهیم بود.

شرکت‌های ایرانی سازنده پنل‌های خورشیدی باید مورد حمایت و تبلیغ دولت قرار گیرند، اما نباید برای آن‌ها انحصار ایجاد گردد تا با رقابت با نمونه‌های خارجی در بازار واقعی حضور داشته و بتوانند سهمی از آن را به خود اختصاص دهند.

این سازمان برای این حوزه تصمیم‌گیری شود چراکه در این شرایط بدون در نظر گرفتن همه جوانب، تصمیماتی اتخاذ خواهد شد که درست کردن آن سالها زمان می‌برد. معتقدیم ساتبا باید از چنان قدرت و جایگاهی برخوردار باشد که شرکت‌های خصوصی نتوانند برایش تصمیم‌گیری کنند. تجربه مپنا در بخش تولید می‌تواند دورنمای حضور ابرخصلتی‌ها در تجدیدپذیر را ترسیم کند.

«عبدالرضا نادری» عصر امروز (شنبه) در پایان آیین امضای قرارداد همکاری سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و شرکت «کارلو مارسکا»* ایتالیا در تهران در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایرنا افزود: بر پایه این قرارداد، مقرر است با سرمایه‌گذاری حدود ۱۰۰ میلیون دلاری شرکت ایتالیایی، ۱۰۰ مگاوات برق خورشیدی تولید و به شبکه سراسری برق تزریق شود.

وی ادامه داد: بخشی از سرمایه‌گذاری بر پایه این قرارداد، مربوط به ساخت پست برق ۲۳۰ کیلوولت در منطقه است و از آنجا که قرارداد به صورت اجاره تنظیم شده، بین ۲۰ تا حداکثر ۲۵ سال از آن بهره‌برداری می‌

شود و سپس در اختیار شرکت منطقه ویژه اقتصادی گرمسار قرار می‌گیرد.

نادری تصریح کرد: اگر این قرارداد امضا نمی‌شد، شرکت منطقه ویژه اقتصادی گرمسار مجبور به سرمایه‌گذاری ۶۰۰ میلیارد ریالی برای ساخت یک پست ۲۳۰ کیلو ولت بود که توانایی مالی لازم برای آن وجود نداشت اما با اجرای این مهم از آن بی‌نیاز می‌شود.

مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی گرمسار، ساخت چنین واحدهای نیروگاهی را از نظر موضوع پدافند غیرعامل نیز مهم ارزیابی کرد و گفت: کشور به این دست نیروگاه‌ها برای تامین برق پایدار و دوری از خاموشی Black - Out نیازمند است.

وی بیان داشت: شرکت ایتالیایی یاد شده بسیاری قطعات و تجهیزات مورد نیاز خود را از شرکت‌های ایرانی تامین می‌کند که اشتغالزایی خوبی نیز برای منطقه به همراه خواهد داشت.

نادری تاکید کرد سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران با مشارکت سازمان منطقه اقتصادی ویژه گرمسار،

ایرنا

قرارداد نخستین نیروگاه خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی، در پسابرجام به نتیجه رسید

تهران- ایرنا- مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی گرمسار اعلام کرد: برای نخستین بار نیروگاه تولید برق خورشیدی با ظرفیت یکصد مگاوات در منطقه ویژه اقتصادی گرمسار به بهره‌برداری می‌رسد که قادر به تامین نیاز منطقه یک هزار هکتاری است.

گزارش معاملات برق بورس انرژی یکشنبه

۹۶/۱۲/۱۳

حجم معاملات (کیلووات ساعت):

پیک : ۲۰۰,۰۰۰

میان باری : ۵,۴۰۰,۰۰۰

مجموع: ۵,۶۰۰,۰۰۰

قیمت (ریال بر کیلووات ساعت):

پیک : ۳۱۵

میان باری : ۲۵۵

ارزش کل معاملات: ۱,۴۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال

در نقاط مختلف جهان در کارنامه دارد، افزود: در این پروژه، صفحات خورشیدی در ایران ساخته می شود و اینورترهای مورد نیاز که در حقیقت قلب یک نیروگاه خورشیدی است، از شرکت آلمانی «اس.ام.آ» تامین می شود.

فالكونیو اعلام کرد: در ۶ ماه زمان اجرای طرح، اشتغالزایی برای ۶۰۰ نفر نیروی ایرانی پیش بینی می شود.

به گزارش ایرنا، این نیروگاه به ظرفیت ۱۰۰ مگاوات در زمینی به مساحت ۲۰۰ هکتار با سرمایه گذاری طرف ایتالیایی در حدود ۱۰۰ میلیون دلار در مدت زمان ۱۵ ماه اجرا می شود و روش سرمایه گذاری آن، اجاره زمین به مدت ۲۰ سال با قابلیت تمدید پنج سال است.

شرکت کارلو مارسکا پیش از این ساخت نیروگاه ۱۰ مگاواتی خورشیدی در شهرک صنعتی «تولا» جزیره قشم را بر عهده داشت.

برنامه ساخت پنل ها (صفحات) خورشیدی را نیز در برنامه دارد.

به گفته این مسوول، شرکت ایتالیایی از محل فروش برق تولیدی خود به سودآوری دست می یابد.

وی یادآوری کرد حدود سه ماه پیش نخستین واحد نیروگاه خورشیدی کشور به ظرفیت ۲۰ مگاوات در همدان به بهره برداری رسید اما نیروگاه ۱۰۰ مگاواتی گرمسار، در نوع خود بی نظیر است.

**میوه برجام

در همین پیوند ، رییس توسعه روابط خارجی شرکت کارلو مارسکا ایتالیا نیز به ایرنا گفت: نخستین بار پس از اجرای برجام و با سفر نخست وزیر ایتالیا به تهران، همراه با نمایندگان بسیاری از شرکت های دیگر برای سرمایه گذاری در ایران حاضر شدم و این کشور را منطقه ای امن بین کشورهای منطقه یافتیم.

«استفانو فالكونیو»** که شرکت متبوعش سابقه ۱۰۰ میلیون یورو سرمایه گذاری در زمینه برق خورشیدی را

نیروگاه : سیکل ترکیبی شوباد   ظرفیت : ۴۸۴ مگاوات   شرکت : تولید برق ماه تاب کهنوج
